

කිරිදිමය යෝජනා ක්‍රමය තුළ ගව පාලනය හා එහි ගැටළුන් කිහිපයක්:

එම්. ආර්. ටී. ජයසූරිය

පර්යේෂණ හා පුහුණුකිරීමේ නිලධාරී සහ රෝහත උලුවිස්තේවා, උපදේශක කෘෂි සම්පත් කළමනාකරණ අංශය.

හැඳින්වීම :

කිරිදිමය ව්‍යාපෘති ප්‍රදේශය හා එහි කදාසන්න ප්‍රදේශය සම්ප්‍රදයික ගව සහ මීගව පාලනය කළ ප්‍රදේශයක් විය. මෙහි වර්තමාන ප්‍රගතිය 19 වන සියවස මුල් භාගයේ ඇති වූ පැරණි විශාල වාරිමාර්ග පුනරුත්ථාපන හා ඒ ආශ්‍රිතව ජනාවාස පිහිටුවීමක් සමග ආරම්භ විය. අභාවයට ගිය පැරණි සුළු වාරිමාර්ග පද්ධති හා පදනම් වූ නැවත ජනාවාස ඇතිවීම, ප්‍රධාන වශයෙන් ගව හා මී ගව පාලනය සහ හේන් ගොවිතැන් හා දැඩි සම්බන්ධතාවයකින් යුක්ත විය. මේ අනුව මෙම ප්‍රදේශයෙහි ගව සහ මී ගව පාලනය ප්‍රධාන ආර්ථික ක්‍රියාවලියක් ලෙස පෙනෙන්නට කිබුණ ද කිරිදිමය ව්‍යාපෘතියේ පළමුවෙනි අදියරයට එය ඇතුළත්ව නොතිබිණි. මේ පිළිබඳව සැලකිල්ලට යොමු කරනු ලැබුවේ එම ව්‍යාපෘතියේ දෙවැනි පියවරේ දී ය. කෙසේ නමුත් කිරිදිමය ව්‍යාපෘති ප්‍රදේශය තුළ ගව සහ මී ගව පාලනය තවමත් ප්‍රශ්නයක්ව පවතින අතර, එය ප්‍රවලිත වූව 'ගවප්‍රශ්නය' යන නමින් හඳුන්වනු ලබයි. එක් අතකින් විශාල වශයෙන් තෘණ බිම් හිඟවීමෙන් ගව හිමියන්ටත් අනෙක් අතින් අයාලේ යන මී හරකුන් සහ ගවයින් නිසා වගා වගා නානි නිසා ගොවීන්ටත් මෙම ගැටලුව තදින්ම බලපාන ප්‍රශ්නයක්ව පවතී.

මෙම කෙටි ලිපිය සකස් කිරීමේ දී අවශ්‍ය දත්ත රැස් කිරීම සඳහා කඩිනම් ඇගයීමක් සහ ප්‍රශ්නාවලියක් උපයෝගී කර ගන්නා ලදී. මෙයින් කඩිනම් ඇගයීමේ ක්‍රියාවලිය 1991 මාර්තු සහ මැයි යන කාල තුළ දී සිදු කරනු ලැබූ අතර, ව්‍යාපෘති ප්‍රදේශ තුළ ගව සහ මී හරක් පාලනය හා සම්බන්ධිත ගති ලක්ෂණ, විවිධ කළමනාකරණ විධි ඒ හා බැඳුනු ගැටලු හා පැන නැගී ඇති කරුණු පිළිබඳ ගැඹුරු විමසීමක් ඒ තුළින් අපේක්ෂා කරන ලදී. ඉන් පසුව ඉහත සඳහන් කරුණු පිළිබඳව ක්‍රමානුකූලව ප්‍රමාණාත්මක දත්ත රැස් කිරීම සඳහා ප්‍රශ්නාවලියක් උපයෝගී කර ගෙන සම්පූර්ණයක් පැවැත්වූ අතර, එහි කටයුතු 1991 ඉක්තෝබර් සහ ජූනි යන කාල සීමාව තුළ ඉටු කරන ලදී.

කිරිදිමය ව්‍යාපෘතියට පෙර ප්‍රදේශයේ පැවැති ගව සහ මී හරක් පාලනය:

වසර සිය ගණනක් පමණ කාලයක් තිස්සේ මෙම ප්‍රදේශයේ පැවැති සාම්ප්‍රදයික ගව හා මී ගව පාලනය පදනම් වූයේ අවම යෙදවුම් හා අඩු නිෂ්පාදන තත්ත්වයකින් යුක්ත වූ කළමනාකරණ රටාවක් මත ය. එහි දී කිරි වැරු දෙනුත් සහ පරිණත පිරිමි සතුන් ගම් යාබද කැලෑවේ නිදැල්ලේ හැසිරීමට ඉඩ සලසා තිබූ අතර, කිරි ගන්නා සහ කුඩා පැටවුන් පමණක් ගම් ගොඩ තුළ විසීමට ඉඩ හැර තිබුණි. කුඩා පැටවුන්ට රාත්‍රී කාලයේ දී ආරක්ෂාව ලබා දීමේ අරමුණින් ගමේ වැව අසල හරක් කොටුවක් ඉදි කරන ලදී. මෙයින් ජලය සඳහා සතුන්ට යා යුතු දුර ප්‍රමාණයක් කැලෑවට සහ ගම් ගොඩට ඇති දුර ප්‍රමාණයක් හැකි තරම් අඩු කර ගන්නා ලදී. සෑම දිනකම සවස් කාලයෙහි කිරි දෙනුත් කැළයට තණ කෑම සඳහා මුදවා ලන අතර, එම දෙනුත් පැටවුන් ළඟට පැමිණෙන සෑම උදෑසනකම ඔවුනගෙන් කිරි දොවා ගන්නා ලදී. වනාන්තර තුළ දී නිරූපිත සතුන් සෑම කන්නයක් අවසානයේ දීම ඉපතැල්ල ආහාරයට ගැනීම පිනිස කුඹුරු යායට ගෙන්වීම සිරිතක්ව පැවතුනි. ඊළඟ කන්නය ආරම්භයේදී බිම් සකස් කිරීම සඳහා මෙම සතුන් යොදවා ගැනීමෙන් අනතුරුව ඔවුන් යාබද කැළයටම මුදුනරයි. මෙවන් සාම්ප්‍රදයික ගව පාලනයක් සඳහා වැය වූ එකම යෙදවුම මිනිස් ශ්‍රමය පමණකි. කිරි දෙවීම සහ සත්ත්ව පාලන කටයුතු පිරිමින් අතින් සිදු වූ අතර, මුදවාපු මී කිරි නිෂ්පාදන කටයුතු සහ අලෙවිකරණ කටයුතු ස්ත්‍රීන් අතින් සිදු විය. වගා බිම් සැකසීම සඳහා අවශ්‍ය බලය සහ පොහොර ලබා ගැනීම, බර ඇදීම සහ කිරි නිෂ්පාදනය, ගව සහ මී ගව පාලනයෙන් අපේක්ෂිත ප්‍රධානතම අරමුණ වූ අතර, නගරබද වෙළෙඳ පොළේ ගව මස්, වලට ඇති ඉල්ලුම ඉහළ යාමත් සමගම මස් පිණිස හරක් මිළදී ගන්නා ගැණුම් කරුවන් ද මෙම ප්‍රදේශය තුළ ක්‍රියාත්මක වන්නට විය. ඉඩම් සකස් කිරීමට සහ අස්වනු පාගා ගැනීමට යොද ගත හැකි එකම ශක්ති ප්‍රභවය ගවයින් සහ මී හරකුන් වූ නිසා එම සතුන් ගෙන්, ලැබෙන සේවය ගොවීන්ට ඉතාමත් අත්‍යවශ්‍ය විය.

අයාලේ යන ගවයන් ගෙන් සහ වල් සතුන් ගෙන් වන හානියෙන් ආරක්ෂා කර ගැනීම සඳහා සෑම වගා බිමක් වටාම එකල ශක්තිමත් වැටක් ඉදි කර තිබුණි. මේ අනුව එකල පැවැති ක්‍රමය වගා කටයුතු හා සත්ත්ව පාලනය ඒකාබද්ධ වූ ගොවිතැන් ක්‍රමයකි. මේ නිසා ගොවීන් හා සතුන් හිමියන් යන සමූහ දෙකම අන්‍යෝන්‍ය වශයෙන් ලැබූ ප්‍රතිලාභ නිසා එම කණ්ඩායම් අතර කිසිදු ගැටීමක් දක්නට නොවුනි.

නූතන සංවර්ධනය හා ගව මී හරක් පාලනය:

21 වෙනි ශත වර්ෂයේ මැද භාගයේ දී පමණ මෙම ප්‍රදේශයට වූක්ටර් භාවිතය හඳුන්වාදීම, එතෙක් පැවති ක්‍රමය දැඩි වෙනස්වීම් වලට භාජනයවීම කෙරෙහි බලපෑ කීරණාත්මක සාධකයක් විය. එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් විශේෂයෙන් වී වගාවේ දී ඉඩම් සකස් කිරීම සහ අස්වනු පැහීමෙහිලා දැඩි බලපෑමක් කළ සත්ත්ව බලය කෙරෙහි ලැබුණේ අඩු වටිනාකමකි. මේ නිසා සතුන් හිමියන්ට පිරිමි සතුන් ඇති කිරීම අත්‍යවශ්‍ය බරක් බවට පත් විය. ස්වාභාවික පොහොර වෙනුවට රසායනික පොහොර යෙදිණි.

තවද කිරිදිමය ව්‍යාපෘතිය ආරම්භයත් සමගම එයට අයත් වූ නව සංවර්ධන ප්‍රදේශයන් තුළ මෙන්ම පැරණි සංවර්ධන ප්‍රදේශ තුළද ගව හා මී ගව පාලනය සඳහා අහිතකර වූ තත්ත්වයක් ඇති විය. ව්‍යාපෘති ආරම්භ වීමට ප්‍රථම දැනට ප්‍රධාන වශයෙන් ජනාවාස වූ නව සංවර්ධන ප්‍රදේශ වනාන්තරයක් වශයෙන් පැවතුණි. එහි අභාවයට පත් වූ හෝ නොවූ කුඩා පරිමාණ ග්‍රාමීය වැව් රාශියක්ද පිහිටා තිබුණි. ප්‍රදේශය තුළ සිටි දහස් සංඛ්‍යාත ගව සහ මී ගවයන් ජලය පානය කිරීම සහ ලැහීමට භාවිතා කරන ලද්දේ එම ස්ථානයන් ය. කෙසේ වෙතත් එතෙක් පැවැති ගව සහ මී ගව පාලනය සඳහා අත්‍යවශ්‍ය අංශයක්වූ මෙම කුඩා වැව්වල වැදගත් කම පිළිබඳව ව්‍යාපෘතියේ පළමු අදියරේදී කිසිම සැලකිල්ලක් දක්වා නැත. මෙලෙස ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දී ප්‍රදේශයේ ගව සහ මී ගවයන්ට ආහාරය සඳහා ප්‍රයෝජනයට ගනිමින් සිටි තෘණ වනාන්තර හෙක්: 1800 ක් පමණ හෙළිපෙහෙළි කළ අතර, බිමට සහ ලැහීමට

ප්‍රයෝජනයට ගත් කුඩා ග්‍රාමීය වැව් රැසක්ම සමකලා කර දමන ලදී.

ගව නිෂ්පාදන ගැටළු සහ පිළියම්:

මේ අනුව ව්‍යාපෘතියට අයත් පැරණි සංවර්ධන ප්‍රදේශයේ සිටි ගවයින් ඇති කරන්නන්හට ව්‍යාපෘතිය නිසා පැන නැගුණු ප්‍රධාන ගැටළු දෙකකට මුහුණ දීමට සිදු විය. මෙයින් පළමුවැන්න නම්, ඔවුන්ගේ සතුන් සඳහා ආහාර සැපයූ, දැනට නව සංවර්ධන ප්‍රදේශය වශයෙන් හඳුන්වනු ලබන වනාන්තර ප්‍රදේශය හෙළි පෙහෙළි කිරීම නිසා ඔවුන්ගේ සාම්ප්‍රදායික තෘණ බිම් ඔවුන්ට අහිමිවී එමෙන්ම ව්‍යාපෘතිය මගින් පැරණි සංවර්ධන ප්‍රදේශයේ දෙකන්නයම වගා කිරීමේ පහසුකම් සැලසීම මගින්, එම ප්‍රදේශයේ අස්වැන්න නෙළා ගත් පසු සතුන්ගේ පෝෂණය සඳහා කුඹුරු ඉඩම් යොදා ගැනීමේ කාලය දැඩි ලෙස සීමා වීම අනෙක් ප්‍රශ්ණයයි.

ව්‍යාපෘතිය මගින් එසේ ඇති කරනු ලැබූ ගැටළු සහගත තත්ත්වයට මුහුණ දීම සඳහා ගවපාලනය කරන්නන් විසින් ගනු ලැබූ නව විකල්ප ක්‍රියාමාර්ග 3 ක් හඳුනා ගන්නා ලදී. ඒවා නම්;

- * වනාන්තර පදනම් කරගත් ක්‍රමය,
- * සත්ත්ව සංක්‍රමණ ක්‍රමය
- * ගම් පදනම් කරගත් ක්‍රමය

යනුවෙනි. එසේ වුවත් පෙර පැවති සාම්ප්‍රදායික සත්ත්ව පාලන ක්‍රමය සුළු නවීකරණයක් සහිතව ජනාවාසයට කිට්ටුවෙන් වනාන්තර පිහිටා ඇති සමහර

ප්‍රදේශවල තවමත් ක්‍රියාත්මකව පවතින බව පෙනෙන්නට තිබේ. ඉහත සඳහන් කළ කළමනාකරණ ක්‍රම වල ප්‍රධාන ලක්ෂණ සහිත සාරාංශ වගුවක් අංක 01 සටහන යටතේ දැක්වේ.

යෝජනා සහ නිගමන:

පෙර පැවති ගව සහ මී ගවපාලනයේ දී අනුගමනය කරනු ලැබූ සාම්ප්‍රදායික කළමනාකරණ රටාව ඒ අයුරින් ම දැන් ක්‍රියාත්මක කිරීම ප්‍රායෝගික නොවුව ද එය පදනම් කොට ගත් සමහර මූලධර්ම තුළ පවතින ප්‍රායෝගික වටිනාකම් අනාගත සැලසුම් සකස් කිරීමේදී ප්‍රයෝජනවත් වනු ඇත.

එයින් සමහරක් පහත දැක්වේ.

1. සත්ත්ව ආහාර සැපයීම සඳහා යම් වැඩ පිළිවෙලක් ප්‍රදේශයට හඳුන්වා දීමේදී දේශීය වශයෙන් සත්ත්ව ආහාර සඳහා ප්‍රයෝජනයට ගත් ශාඛ වර්ග ගව ආහාර සඳහා යොදා ගැනීම
2. වන සම්පත් සංරක්ෂණය කිරීමේ වැඩ සටහන් වල දී ප්‍රදේශයේ වනාන්තර සත්ත්ව පාලනය සඳහා යොදා ගන්නා පුද්ගලයින් ක්‍රියාත්මක වශයෙන් එයට සහභාගී කරවා ගැනීම.
3. අනාගත වාරිමාර්ග පද්ධති සැලසුම් කිරීමේදී ගවයින්ට සහ මී හරකුන්ට ජලය පානය කිරීමට සහ ලැග සිටීමට යෝග්‍ය ස්ථාන වෙන් කිරීම සඳහා ප්‍රමුඛත්වයක් ලබා දීම

4. ගොවීන් වගා කළ හෝඟ ආරක්ෂාව සඳහා වගා බිම් වටා වැටවල් ඉදිකිරීම සඳහා ඔවුන් පෙළඹවීම, මේ තුළින් ගොවීන් හා සතුන් ඇති කරන්නන් අතර සමගියක් ඇති කළ හැකි වන අතර, සත්ත්ව බලය ගොවි බිම් සකස් කිරීමේ කටයුතුවල දී වැඩිපුර උපයෝගී කර ගැනීමට ගොවීන් උනන්දු කිරීම තුළින් ගැටුම් වළක්වා ලීමද කළ හැකි ය.

5. පෙර පැවති සම්ප්‍රදායික දේශීය සත්ත්ව පාලන ක්‍රමය තුළ වැදගත් කාර්ය භාරයක් ඉටු කළ පශු වෛද්‍ය ක්‍රම සහ ආහාර ද්‍රව්‍යයන් පිළිබඳ තොරතුරු රැස් කිරීම සහ ඒවා වැඩිදියුණු කිරීම.

5.1 වර්තමාන ප්‍රතිපත්ති සහ යෝජිත සැලසුම්:

සත්ත්ව පාලන අංශය කෙරෙහි අනුගමනය කරන රජයේ ප්‍රතිපත්තිවල මූලික අරමුණ වන්නේ දැනට ක්‍රියාත්මක වන අකාර්යක්ෂම සත්ත්ව පාලනයෙන් ගොවීන් මුදවා වාණිජ සහ සුක්ෂම සත්ත්ව පාලනයක් කෙරෙහි ඔවුන්ට යොමු කිරීම යි. මෙම පරිවර්තනය සාර්ථක කර ගැනීම සඳහා ගව පව්වියේ විශාලත්වය අඩු කිරීමත් සමගම සතුන්ගේ ජලදායීතාවය වැඩි කිරීමත් ඉතාමත් අත්‍යාවශ්‍ය ය. මේ අනුව ඒ

සටහන අංක 01
ගව පාලන කළමනාකරණ ක්‍රමවල ප්‍රධාන ලක්ෂණ

	සාම්ප්‍රදායික ක්‍රමය	වනය පදනම් කරගත්	සත්ව සංක්‍රමණ ක්‍රමය	ගම් පදනම්කරගත් ක්‍රමය
සතුන් සඳහා තෘණ බිම් ලබාදීම (වගාව පවතින කාලය)	ගමේ කැලෑව	කැලෑව	කැලෑව	ගමේ හිස්ව පවතින ඉඩම්
සතුන් සඳහා තෘණ බිම් ලබාදීම (අස්වැන්න නෙළීමෙන් පසු කාලය)	ගමේ පුරන් කුඹුරු	කැලෑව	ගමේ පුරන්වූ කුඹුරු	ගමෙහි පුරන් වූ කුඹුරු
ගව පව්වියේ ප්‍රමාණය	මධ්‍යම	ලොකු	මධ්‍යම	කුඩා
ගව පව්වියේ සංයුතිය	ගවයින් සහ මී හරකුන්	ප්‍රධාන වශයෙන් මී හරකුන්	ගවයින් සහ මී හරකුන්	ප්‍රධාන වශයෙන් ගවයින්
ශ්‍රමයේ ස්වරූපය	පවුලේ ශ්‍රමය පමණක්	වැඩි වශයෙන් කුලී ශ්‍රමය	වැඩි වශයෙන් කුලී ශ්‍රමය	පවුලේ ශ්‍රමය පමණක්
ශ්‍රම සුක්ෂමතාවය	අඩු	අඩු	මධ්‍යම	වැඩි

මූලය : 1991 දී කිරිදිමය ප්‍රදේශයේ පවත්වන ලද නව මීගව පාලනය පිළිබඳ සමීක්ෂණය

සඳහා ගන්නා කවර හෝ ප්‍රයත්නයකදී අවධානය යොමු කළ යුතු ප්‍රධාන කරුණු 4 ක් පවතී.

එනම්:-

1. දැනට මෙම ප්‍රදේශයේ සිටින සතුන් ගෙන් 98% ක් පමණම අඩු ඵලදායීතාවක් සහිත දේශීය සතුන් වර්ග වන අතර, සුක්‍ෂම නිෂ්පාදන ක්‍රමයක් සඳහා එම සතුන් යෝග්‍ය නොවේ.
2. මෙහි දී තෘණ වගාව අත්‍යවශ්‍ය මූලික අංගයක් වන අතර, දැනට ජනපදිකයන් සතු සීමා සහිත ඉඩම් ප්‍රමාණය නිසා තෘණ වගාව වැඩි දියුණු කිරීම ඉතාමත් අපහසු කාර්යයකි.
3. දැනට පවතින ගව පට්ටි වලට සතුන් විශාල සංඛ්‍යාවක් අයිති වන අතර, සුක්‍ෂම ගව පාලනය සඳහා එම ප්‍රමාණය අඩු කිරීම හා එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් පවුලේ ශ්‍රමය, ප්‍රාග්ධනය සහ සත්ත්ව ඒකකයට ලැබෙන ප්‍රතිලාභ වල එක්වරම විශාල අඩු වීමක්ද, සිදු විය හැක.
4. ගොවිපොල මට්ටමේ පවතින කිරි මිළ මගින් දැනට පවතින සාම්ප්‍රදායික පශු පාලනයේදී වැය වන වියදම පියවාගැනීම අපහසු වී ඇති අතර, ඒ හේතුවෙන් ඊට වැඩි වියදමක් දැරිය යුතු සුක්‍ෂම සත්ත්ව පාලන පද්ධතියක් කරා ගොවීන් යොමු කිරීම අපහසු වීම.

මේ අනුව සතුන් ඇති කරන්නන් පවතින ක්‍රමයෙන් ඉවත් කර වඩා සුක්‍ෂම සත්ත්වපාලනයක් කරා යොමු කිරීමට බලපෑම් කිරීමෙන් සිදුවනු ඇත්තේ ඔවුන් තම සතුන් මස් සඳහා අලෙවි කර, වෙනත් විකල්ප ජීවන මාර්ග කරා යොමුවීමයි. සත්‍ය වශයෙන්ම දැනට මෙම ප්‍රදේශයේ සිදු වෙමින් පවතින්නේ ද එයයි. මෙම තත්ත්වය සැලකිල්ලට ගෙන මෙම අධ්‍යයනය මගින්, අදීයර 3 කින් ක්‍රියාත්මක කළ හැකි කාලීන උපාය මාර්ග සැලසුමක් යෝජනා කර තිබේ. ඒවා නම්;

1. ක්‍ෂණික උපාය මාර්ගයන්:

ප්‍රදේශය තුළ දැනට ක්‍රියාත්මක වන ගව හා මී ගව පාලනය ඉවත් වී යානොදී තවදුරටත් නොකඩවා පවත්වා ගෙන යාම සඳහා පහත සඳහන් කරුණු ඉදිරිපත් කෙරේ.

- * කැලෑව තුළ හා ගම තුළ සතුන් ඇති කරන්නන් වශයෙන් ප්‍රධාන කොටස් දෙකකට බෙදා ගව හිමියන් කණ්ඩායම් ගත කිරීම මගින් ඔවුන්ට ව්‍යාපෘති කළමණාකාරිත්වය හා සම්බන්ධ වී තීරණ ගැනීමේ දී ද තම ගැටලු විසඳා ගැනීමටද මාර්ග සලස්වා දීම
- * ව්‍යාපෘතිය තුළ මෙන්ම ඊට පිටතින් ද සුදුසු තණ බිම් හඳුනා ගෙන ඒවා ඉහත කණ්ඩායම් වල කළමණාකාරිත්වය සඳහා පැවරීම. මෙම තණ බිම්වල පවතින අභාවයට ගිය කුඩා වැව් හා කුඩා වතුර වළවල් ප්‍රතිසංස්කරණය සඳහා ඉහත කණ්ඩායම් වලට ක්‍ෂණික සහාය ලබාදීම
- * ව්‍යාපෘතිය තුළ සියලුම වගා බිම් වටා ශක්තිමත් වැටක් තනා ගැනීම සඳහා ගොවීන් යොමු කිරීම
- * දැනට පවතින පශු වෛද්‍ය සේවාවන් හා කිරි එකතු කිරීමේ හා ප්‍රවාහනය කිරීමේ ව්‍යුහය වඩාත් ශක්තිමත් කිරීම

II මධ්‍යකාලීන උපාය මාර්ගයන්:

ප්‍රදේශය තුළ සතුන්ගේ නිෂ්පාදන හැකියාව හා ගුණාත්මක තත්ත්වය උසස් කිරීමත් කැලෑව තුළ සතුන් ඇති කරන කණ්ඩායම් වල සතුන් සංඛ්‍යාව අඩු කිරීමත්, ව්‍යාපෘතිය තුළ ගව පාලනය වඩා ප්‍රවලිත කිරීමත් යන අරමුණු 3 සඳහා පහත සඳහන් කරුණු ඉදිරිපත් කෙරේ.

- * ව්‍යාපෘතිය සඳහා ගව හා මී ගව අභිජනන කණ්ඩායම් නඩත්තු කිරීම මගින් අවශ්‍ය කරන උසස් ගුණාත්මක බවකින් යුක්ත ප්‍රදේශයට උචිත සතුන් ජනපදිකයන්ට ලබා දීම, විශේෂයෙන්ම කැලෑ තුළ සතුන් තබා ගන්නා ගව හිමියන්ගේ කණ්ඩායම් සඳහා උසස් වර්ගයේ පට්ටි ගොනුන් ලබා දීමත් සමගම අඩු නිෂ්පාදන තාවයක් සහිත දේශීය ගොනුන් වර්ධනය අඩු කිරීමට පියවර ගැනීම
- * දැනට පවතින සතුන් මස් සඳහා විකිණීමේ හා ප්‍රවාහනය කිරීමේ නීතිමය ගැටළු ඉවත් කිරීම මගින්, අනවශ්‍ය අඩු නිෂ්පාදන සතුන්

සංඛ්‍යාව අඩු කිරීමයි. ගව හිමියන්ගේ සංවිධාන කළින් මෙම වැඩ සතුන් වෙන්දේසි ක්‍රමයක් මගින් වඩා වැඩි මුදලකට විකිණීමට සැලැස්වීම

- * දැනට සත්ත්ව පාලනය සඳහා පළපුරුද්දක් ඇති ඉදිරියටත් එහි යෙදීමට බලාපොරොත්තුවන ජනපදිකයන්ට වඩා ප්‍රමාණවත් උස් බිම් ලබාදීමෙන් ඔවුන්ට තෘණ හා වෙනත් සත්ත්ව ආහාර දියුණු කර ගැනීමට මග සැලසීම හා සත්ත්ව පාලනය සඳහා අවශ්‍ය අනෙකුත් සේවාවන් සැපයීම.

III දිර්ඝකාලීන උපාය මාර්ගයන්:

ප්‍රදේශය තුළ පවතින අකාර්යක්‍ෂම ගව පාලනය වඩාත් සුක්‍ෂම සහ වාණිජමය සත්ව පාලනයක් කරා පරිවර්තනය කිරීමත් හෝ ගව වගාව සමග ඒකාබද්ධව සත්ව පාලන රටාවක් සහ කිරි නිෂ්පාදනය ආශ්‍රිත කර්මාන්ත දියුණු කිරීමත් අරමුණු කර ගත් පහත සඳහන් උපාය මාර්ග ඉදිරිපත් කෙරේ.

- * ප්‍රදේශයේ පවතින අමුද්‍රව්‍ය මත පදනම් වූ අඩු වියදම් ආහාර සලාකයන් හඳුන්වා දීම හා ගොවිපල මට්ටමේදී කිරි වලට ලැබෙන මුදල වඩා වැඩි කිරීම.
- * ව්‍යාපෘතිය තුළ තෝරාගත් ජනපදිකයන්ගේ ගොවි පොලවල් වල සුක්‍ෂම ගව පාලන ආදර්ශන පවත්වා ගෙන යාම
- * සුක්‍ෂම ගව පාලනය සඳහා නැඹුරු කරවීමට අවශ්‍ය වන සහනාධාර සහ සහනදායී පොලී මත බැංකු ණය ආදිය සපයා දීම
- * ගොවිපොල බලය සඳහා ගවයන් යොදා ගැනීමත්, ගොම කාබනික පෙහොර වශයෙන් යෙදීමත් නැවත ප්‍රවලිත කිරීමට පියවර ගැනීම සහ ගොවිපොල මට්ටමකදී කිරි නිෂ්පාදන ආශ්‍රිත කර්මාන්ත හඳුන්වා දී ප්‍රවලිත කිරීමට පියවර ගැනීම.

මෙවැනි දීර්ඝ කාලීන සැලසුම් හා උපාය මාර්ග කළින් අනාගතයේදී ගවයන් හා මී ගවයන් පාලනයේ ක්‍රමවත් වර්ධනයක් ඇති කරලීමට හැකි වෙනවා පමණක් නොව රටේ ජනතාවගේ පෝෂණ අවශ්‍යතා සපුරා ලීමේදී ක්‍රියාකාරී සහභාගීත්වයක් ද ගව පාලනය තුළින් ලබා දිය හැකිය.